

Türkiye-Ermenistan Sınırları Açılıyor mu?

" Türkiye ile Ermenistan arasında kesildiği ifade edilen ve/fakat perde arkasında devam ettirilen sessiz diplomasi ile sınırların açılabilceğine dair sinyaller almaktayız. "

Bizi bu düşünceye sevkeden bölgeyi yakından takip etmiş olmamızla beraber aşağıda sıralayacağımız dört önemli olay olmuştur.

Bu ipuçlarından birisini hükümet çevrelerinden görmek mümkündür. Son bir aydır Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu çeşitli konuşmalarının arasında Ermenistan ile ilişkiler, sınır konusu ve Kafkasya'da artan gerginlik konularını sıkıştırmaktadır. Ermenistan'ın protokol sürecini dondurduğunu açıklaması ve Türkiye'de de yaşanan kamuoyu baskısı sebebiyle protokollerin imzalanamaması, Türk-Ermeni ilişkilerinin normalleşmesi süreci ve sınır kapılarının açılması konusunda kamuoyu önünde yapılan faaliyetlerin perde arkasına, moda tabirle "sessiz diplomasiye" geçilmesine sebep olmuştur. Her ne kadar bu alanda yürütülen faaliyetler sessiz ve gizli de olsa bu konuda bazı ipuçlarını yakalamak mümkün olmuştur ve sınırların açılmasına yönelik bir faaliyetin sürdürüldüğü görülmekteydi.

İkinci önemli gelişme Rusya kaynaklı olarak Erivan'da yaşanmıştır. 1 Temmuz 2010 tarihinde Rusya Federasyonu Demiryolları İdaresi Başkanı Vladimir Yakunin Ermenistan'ı ziyaret etti ve Rusya'nın büyük hissedarı olduğu bu hatların durumunu değerlendirdi. Yakunin burada yaptığı açıklamada Ermenistan demiryollarının Türkiye sınırına kadar olan kısmının da tadilattan geçirildiğini, dolayısıyla da Türkiye ile Ermenistan arasındaki sorunların giderilmesi durumunda demiryolunun işler hale geleceğini ifade etti.

Üçüncü önemli gelişmeyi ise ABD kaynaklı bölgedeki son ziyaretin mesajlarında görmek mümkündür. 4-5 Temmuz 2010 tarihinde ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton Bakü-Erivan-Tiflis ziyaretlerini gerçekleştirdi. Clinton'un hem Bakü'de ve hem de Erivan'da verdiği mesajların ana eksenini Türkiye ile Ermenistan arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesi ve sınırları açılması oluşturdu. Her üç gelişmeden edindiğimiz izlenime göre sanki yıl sonu ve/veya önümüzdeki yıl başında sınırların açılabilceği ihtimalidir.

Ve nihayet dördüncü gelişme ise Türkiye'de yaşanmıştır. Dışişleri Bakanlığı (Bazı kaynaklar bunu İçişleri Bakanlığı olarak vermiştir) Kars'ın Akyaka ilçesinde bulunan Doğukapı ile Iğdır'daki Alicankapı'nın Türkiye ile Ermenistan arasında

bulunan sınır kapılarının açılması durumunda hazırlıkların ne kadar zamanda bitirilebileceğini sormuştur. Kars ve Iğdır valiliğine gönderilen yazı ile herhangi bir durumda bölgedeki hazırlıkları sormuştur. Valilikleri de yaklaşık bir hafta içerisinde bakanlığa cevap vereceklerini açıklamışlardır. Bu konuda basına bilgi veren Kars Valisi Ahmet Kara hazırlıklarla ilgili olarak şunları söylemiştir: "Doğukapı bir aylık bir çalışmanın ardından hazır hale gelmiş olabilir. Kara ve demiryolunun önü sadece barikatlar ile kesilmiş durumda. Sınır açıldığında bizim tarafımızda bulunan yollarda herhangi bir sorun yok ve ulaşım da son derece uygun durumdadır"

Yukarıdaki ipuçları birleştirildiğinde bölgede yaşanan gelişmelerin sıra dışı olduğu rahatlıkla görülebilir. Türkiye sonbaharda ABD'den "soykırım" baskısı altına alınabilir. Bu ise Türkiye'yi sınır kapılarını açmaya yöneltebilir. Ancak unutulmamalıdır ki, böyle bir girişim Dağlık Karabağ konusunda önemli bir ilerlemenin olmadığı bir ortamda atılırsa Türkiye-Azerbaycan ilişkileri bundan ciddi zarar görebilir.

Önemli Bir Not: Gazze'ye yardım gemilerine İsrail'in yaptığı kanlı müdahale İran'a önemli bir zaman dilimi ve manevra imkanı kazandırmıştır. Özellikle Türkiye ile İsrail arasındaki ilişkilerin kesilme noktasına gelmesi de İran açısından büyük bir kazanım olarak görülmektedir. İran bir taraftan bu konuda perde arkasından Türk-İsrail ilişkilerinin benzer bir trendde kalmasına çalışmaktadır. (Bu konuda İHH Başkanının geçmişte İran ile ilişkilerinin araştırılmaya muhtaç olduğu muhakkaktır) Diğer taraftan ise Dağlık Karabağ sorununun yeniden bir Azerbaycan-Ermenistan savaşına dönüşmesinin İran açısından getireceği sayısız faydalar olduğu da dikkatlerden uzak tutulmamalıdır?

Sınır kapılarının açılması kararının Azerbaycan'ı savaş konusunda daha da agresif bir pozisyona itebileceği de unutulmamalıdır. Yaklaşık son bir aydır çeşitli basın yayın organlarına verdiğimiz demeçlerde Azerbaycan ile Ermenistan arasında savaş ihtimalinin hiç de uzak olmadığı ve hatta bu sonbaharda birkaç gün sürecek bir savaşın olabileceğini ifade etmekteyiz.